

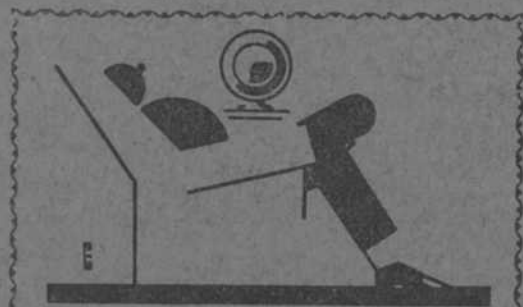
HUIBERT POOT

OF

DICHTER EN BOER
ZANGSPEL IN TWEE BEDRIJVEN

Gedicht door ENANDER
Muziek van RENÉ DE CLERCQ

Opvoeringsrecht voorbehouden volgens de
Auteurswet van 1911.

Gij kunt *MEER* en *RUSTIGER*
genieten, indien Gij voor Uw
radio-installatie de producten
kiest met den naam

PHILIPS

naar
Lainböck
voor
Handschoenen!

AMSTERDAM
Kalverstraat 182.

ROTTERDAM
Plan C. 2.

's-GRAVENHAGE
Noordeinde 4.

NIJMEGEN
Broerstraat 41.

UTRECHT
Oud Kerkhof 37.

HAARLEM
Grootte Houtstr. 47.

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK

2529 1599

HUIBERT POOT

OF

Dichter en Boer

Zangspel in twee bedrijven gedicht door
ENANDER

Muziek van René de Clercq

OPVOERINGSRECHT VOORBEHOUDEN.

PERSONEN:

HUIBERT CORNELISZ POOT, welgesteld landbouwer.

BARTEL BARTELSZ, boer.

Mr. AREND VAN DER DUSSEN, advocaat.

Ds. JOHANNES SWALMIUS, predikant.

ADRIANUS ZEVENCOTIUS, geleerde.

JACOB VAN LODESTIJN, officier.

WILLEM VAN BERKEL, schilder.

PIETER VAN BLEISWIJK, student.

DE LIEREMAN.

PLEUNTJE HARMENSZ, rijke boerendochter.

De Waard, Boeren en Boerinnen.

Handeling: Het eerste bedrijf speelt te Abtswoude
in 1723, het tweede te Delft in 1724.

den drank geraakt, en dat de verzen, die hij maakt, niet meer deugen.

Intusschen is Pleuntje, die dit eveneens vernomen heeft, dien dag naar Delft gekomen om te zien of zij hem nog redden kan. Zij zwerft om het huis heen en tracht naar binnen te zien.

Als nu Poot zich beklagt, dat hij zich mistroostig gevoelt, zingt men een rondgezag ter eere van den gastheer, doch dit heeft ten gevolge, dat Ds. Swalmius, dien men eerst reeds langs het raam heeft zien loopen, binnentreedt om tegen die Zondagsontheiliging te protesteeren. Hierbij bemerkt hij Poot onder de gasten en doet hem verwijten die hem diep treffen. Maar intusschen hebben twee der genoodigden het glurende Pleuntje ontdekt en trekken haar de zaal binnen.

Na een heftigen twist met den verontwaardigden Poot laat men, op aanstoken van Zevencotius, de beide geliefden alleen. Zóó, na de noodige verklaringen, vinden zij elkander weder. Als zij echter ongemerkt trachten heen te sluipen, treden van der Dussen en zijn gasten weer binnen. Poot echter volhardt bij zijn besluit terstond te vertrekken. Na het afscheid zingt nog de oude Zevencotius van het hemzelve weervaren leed en daarna valt het doek.

ENANDER.

PERSONEN:

DALILA

SAMSON

DE HOOGEPRIESTER VAN DAGON

ABIMELECH, LANDVOOGD VAN GAZA

EEN HEBREEUWSCHE GRIJSAARD

EEN PHILISTIJNSCHE BODE

EERSTE PHILISTIJN

TWEEDE PHILISTIJN

HEBREEËRS EN PHILISTIJNEN

KORT OVERZICHT.

Het eerste bedrijf vertoont het plein vóór den Tempel van Dagon te Gaza in Palestina. Het Hebreeuwsche volk smeekt zijn God, den God van Israël, om bevrijding uit de handen der Philistijnen; de vrouwen mengen hare jammerklachten bij die der mannen:

„God! Laat ge toe dat de naam uwer kinderen
Nu reeds verdwijne! Zoo wreed is niet uw hart!”

Samson verschijnt en maant het volk aan om niet voort te gaan in den twijfel aan Gods bijstand; maar de Hebreërs slaan vooralsnog geen geloof aan zijne woorden: zij meenen dat hun God hen heeft verlaten. Doch Samson noemt dien twijfel godslastering. „Staat op met frisschen moed!” roept hij hen toe, want „Hij, uw God, is daar en geeft uwen arm het staal tot overwinning en zege!”

Die woorden wekken opnieuw het vertrouwen bij de Hebreërs op; zij scharen zich onder Samson's hoede.

Abimélech, de landvoogd van Gaza, die al dat „klagen en gemor” heeft vernomen, treedt op te midden van die verdrukten die hij slechts slaven noemt; maar „hij lacht met hunne smart en met hun wee.” Hij, de geweldenaar, die met zijne Philistijnen de Hebreërs overwon, vraagt hun tartend: waar blijft uw God? „Als zijne macht u kan bevrijden, dan dale hij af van zijnen troon en kome hier om uwe ketenen te breken en u de vrijheid terug te geven!” Samson roept hem toe dat hij den waren God lastert en hij ziet reeds den engel komen met het vlammend zwaard om tot straf der philistijnen de aarde te doen vergaan door het Hemelsch vuur. De Hebreërs stemmen met hem in, en aangemoedigd door zijne woorden brengen zij Abimélech ter dood.

Op hetzelfde oogenblik dat Abimélech de woorden „Te hulp!” uitroept, treedt de Hoogepriester van Dagon, den god der philistijnen, op en maant zijn volk aan om den dood van hun meester Abimélech te wreken. Na Samson en het volk van Israël te hebben gevloekt, vlucht de Hoogepriester met de philistijnen in het gebergte, nadat zij hebben vernomen dat Samson met de Hebreërs verwoed op Gaza aanrukken. Samson versloeg toen de philistijnen; de Hebreërs, zoo ouden als jongen, zingen zijn lof. Bij het verschijnen van Samson wordt

deze door Philistijnsche vrouwen begroet; bij hare verleiden-
de stemmen voegt zich ook die van de wellustige Dalila. Zij
lokt hem naar hare woning; maar een Hebreewsch grijsaard
geeft Samson den raad, niet naar hare stem te luisteren.
Dalila zweert echter, dat hij voor hare macht zal bezwijken.

In het tweede bedrijf, dat in de vallei van Soreck, in Pa-
lestina, vóór de woning van Dalila speelt, is Dalila wachten-
de op de komst van Samson; zij hoopt steeds Samson aan
hare voeten gekluisterd te zien, ondanks zijne kracht.

De Hoogepriester, die met de philistijnen in de bergen was
gevlucht, keert thans tot Dalila terug. Hij deelt haar mede
hoe Samson de Philistijnen heeft overwonnen; maar hij ver-
trouwt op Dalila, die, steunende op Samson's liefde, hem
verzekert dat zij Samson weldra zal overreden en hij hare
macht op hem zal erkennen. De Hoogepriester verlaat haar
uit vreeze dat Samson hem in hare nabijheid zou ontmoeten.

Dalila bemerkt nu de komst van Samson; zij begroet hem
met de woorden: „O, vreugd!.. ik zie u weer! 'k Was naar
u vol verlangen.” Maar Samson zegt, dat hij haar voor de
laatste maal komt begroeten; hij meent dat thans de tijd ge-
komen is dat Israël herleeft; hij wil gaan, maar Dalila houdt
hem tegen. In plaats van op den God, dien Samson aanroept
voor het heil van Israël, wijst zij hem op den god der liefde,
dien zij den hare noemt. Zij tracht nu in zoete bewoordingen
zijn liefde vuriger te winnen, ten einde van hem het geheim
zijner kracht te kunnen vernemen. Samson bezwijkt nú eens
voor haar gevele, doch gevoelt zich dan weer gedrongen haar
te verlaten omdat hij dat geheim voor eeuwig bewaart. In
dien tweestrijd, en terwijl een hevig onweder over de vallei
woedt, blijft hij alleen. Dalila verlaat hem en gaat hare
woning binnen. Samson wijfelt en volgt haar ten slotte. Bin-
nenshuis speelt zich nu het tafereel af dat Dalila het geheim
verneemt van Samson's kracht; daarop snijdt zij hem in zijn
slaap het hoofdhaar af en vertoont zij zich met zijn haardos
in de hand triomfantelijk op het balcon harer woning, terwijl
zij de philistijnen te hulp roept. Samson ziet zich nu geheel
en al in hare netten verstrikt en onder den uitroep „laag
verraad” moet hij zich in handen der Philistijnen overgeven.

Het eerste tafereel van het derde bedrijf stelt de gevangenis
te Gaza voor. Samson, na door Dalila van zijn haren te
zijn beroofd en door de philistijnen de oogen te zijn uitge-
stoken, loopt hier in den molen, eene straf van altijdduren-

den harden arbeid. Hij klaagt en smeekt zijn God om genade. Hebreërs die met hem als gevangenen gestraft worden, verwijten hem zijn omgang met Dalila.

In den tempel van Dagon (tweede tafereel) wordt de overwinning op Samson feestelijk gevierd. Het slachtoffer zelf is daarbij tegenwoordig. De Hoogepriester bespot hem; de Philistijnen steken met hem den draak; Dalila herinnert hem aan de zoete uren van liefde.... Samson alleen staat als vermorzeld.

De Hoogepriester, Dalila en de Philistijnen zingen voor het altaar den lof van Dagon en bieden hem offeranden tot deling van alle schuld, dien zij mochten hebben aan Samson's lot. Samson zal nu ook moeten knielen voor den god Dagon; een knaap geleidt hem naar het midden van den tempel tusschen twee pilaren, opdat zóó een ieder den Rechter van Israël zal kunnen aanschouwen.

Samson, zoo geplaatst, zendt nog een laatste bede tot zijn God, en vraagt voor een wijl de kracht weder hem vroeger door God gegeven. Deze herkrijgt hij.... en nu duwt hij de pilaren omver, waardoor de geheele tempel instort en hijzelf, onder den uitroep: „Laat onder dit steen hen vergaan,” met de Hoogepriester, met Dalila en alle Philistijnen onder het puin wordt begraven.

EERSTE BEDRIJF.

Het dorpsplein. Op den achtergrond de kerk. Rechts een herberg met tafels en banken. Links een paar boerenwoningen. Midden op het plein de dorpslinde, onder de linde een groote leege ton.

(Als het scherm rijst, komen Poot en Bartelszoon van den achtergrond op. Poot is wrevelig, Bartels glimlachend en goed gehumeurd, tracht hem op te vroolijken).

Poot

Neen, neen, ik ben het meer dan moe,
Ik houd mij bei' mijn ooren toe.

(Bartel lacht)

Laat vieren, bottieren,
Mij is de heele boel tot last
De heele poppenkast! (bis)

Bartelsz.

(vroolijk)

De jonge meisjes van het land
Die loopen lachend hand in hand.
(legt hem de hand op den schouder)
Geen treuren, geen zeuren!
Gij kerels uit de buurt
De gespen fraai geschuurd! (bis)

Poot

(haalt de schouders op, minachtend)

Die lucht van wafels en tabak,
Dat janken van den doedelzak,
Dat rinklen, dat klinklen
Ik ben het meer dan moe!
Ik vlucht ter weide toe! (bis)

(Poot wil aan hem voorbij naar links, Bartelsz. houdt hem terug)

Bartelsz.

Lief Pleuntje heel vroeg opgestaan,
Haar gouden ijzers aangedaan
(Poot is blijven staan en kijkt zinnend voor
zich uit. Bartelsz. gaat door, met bedoeling)
Heeft negen vrijers om zich heen
En loopt toch nog alleen! (bis)
(verandert plotseling van toon, wordt ernstig,
vermanend)
En onder al dat feestgerij
Niets dat baloorig is dan gij,
Gij wilt noch zien, noch hooren,
Met d'admiraalsvlag hoog in top,
De viezevazen in den kop
De bokkenpruik om d'ooren!

Poot

(heeft onder de verwijten van zijn vriend
ontkennend het hoofd geschud)

O wist gij welk een wond're drang
Naar blijder leven, licht en klang
Mijn ziel mij houdt bevangen.
(geestdriftig)
Een breeder veld, een wijder slag
Een heller gloor, een voller dag,
Een lent' van lust en zangen.
Wat moet een dichter in Abtswou?
Dit kleine leege leven zou
De lied'ren doen vergeten.
Al wat mijn hart aan goeds bevat
Trekt uit naar buiten, naar de stad!
Daar uit mijn venster, wijd, heel wijd,
Daar zie ik Delft, mijn zaligheid!

Bartelsz.

En Pleuntje?

Poot

(afwijzend)

Weerhoud niet wat mijn hart mij dwingt,
Eén liefde is 't maar die in mij zingt.
Zij wil uit daagsche slavernij
Van neergebukten kommer vrij...

Bartelsz.

(dringend, ernstig)

En Pleuntje?

Poot

(ongeduldig)

Mijn ziel is aan de kunst verwant,
Het schoonste meisje van dit land
Zal licht een ander vinden!

(Men hoort in de verte den Liereman aankomen)

Maar hoor, daar komt de liereman
Met heel het dorp weer achteraan!
Zoo 't u behaagt, geniet er van,
Poot loopt al wat hij kan! (bis)

(Poot loopt snel links tusschen de huizen weg. Bartelsz. kijkt hem hoofdschuddend na en gaat dan voor de herberg zitten. Op den achtergrond verschijnt de spelende Liereman, omringd en gevolgd door boeren en boerinnen. De heele stoet komt langzaam bij de herberg. De liereman blijft staan, allen omringen hem en wachten nieuwsgierig).

Liereman

(neemt zijn hoed af)

Ik wil u zingen 't nieuwste lied
Van wat in Holland is geschied.
Maar is de buidel niet gevuld
Dan heeft de Liereman geen schuld.
Ledige maag verdraagt geen lied
Slinkt de tasch dan klinkt ze niet.

(legt zijn hoed aan zijn voeten in 't gras)

Daarom ligt hier mijn hoed in 't gras
Waarin nog nooit een daalder was.
O beste lieden, vroom van zin
Werpt daar uw goede gaven in.
Al wie een duitje missen kan
Gunne dien duit den liereman.

Ting, ting, ting! Een zilverstuk!

(de boeren werpen muntstukken in den hoed)

Ting, ting, ting! Dat brengt geluk!
(tot een welgekleed boerenmeisje)
Mooi meisje, wees geen brekespel,
Schuile maar niet, ik zag je wel.
Jij bent zoo keurig aangedaan
Niet zonder geld op straat gegaan.
(het meisje werpt een geldstuk in den hoed,
een boer komt uit de rij)

Boer

Vooruit er meê, het duurt al zat.
(de liereman neemt zijn hoed op en steekt
het geld in zijn zak)
Zing nu wat nieuws is in de stad.
Zet eerst jouw hoed weer op jouw kop,
(zet hem den hoed op)
Begin jouw lied, en speel nou op!

Liereman

Wat wenscht gij dat het wezen zal?

Boer

Een drinklied meugt mij bovenal,
Dat krachtig ons in d'ooren boort
Dat men 't geklik der kroezen hoort.

Andere boer

(brengt den liereman een vol glas bier, dat
deze uitdrinkt)

Geef eerst een liedje van de min,
Dat zal de deernen beter smaken.
(tot den eersten boer)
Want komt jouw drinklied bij 't begin,
Teun, dan verrek jij nog jouw kaken!
(de boeren lachen)

Liereman

Een vol glas bier, een volle tasch (bis)
En nu een lied!

Allen

Nu een lied! (bis)
(Eenige boeren gaan voor de herberg zitten,
de waard bedient)

Liereman

(speelt en zingt)

Een oud man en een mooi meisje, was jong,
Hoe lustig dat er de koekoek zong
Al in den koelen Meie! (bis)

Allen

(vroolijk, terwijl de meisjes hand in hand
rond dansen)

Schoon lief, laat ons spanceeren gaan
Al op de groene weie!

(Gedurende de zang van den liereman en
der boeren is op den achtergrond een karos
verschenen, drie deftig gekleede heeren zijn
uitgestapt en links naar voren gekomen,
waar zij rond kijken. Het zijn v. d. Dussen,
v. Lodestijn en de oude Zevencotius)

v. d. Dussen

(vriendelijk, toch energiek, zijn hand ophef-
fend om den rondedans te doen staken)

Hallo!

(allen kijken verbaasd naar het vreemde
drietal)

Boer

(staat op)

Wat rare snaken!

(gaat over naar v. d. Dussen)

Wat dient dat zulk gerucht te maken!

Kun je niet zien, sinjeur van staat

Dat gij ons spel bederven gaat?

Liereman

(gaat door met zijn liedje)

Toen trok hij er aan zijn mooiste goed

En stak er een roosjen al op zijn hoed

Dat moest haar hart verblijen. (bis)

Schoon lief, laat ons spanceeren gaan

Al op de groene weien!

(de meisjes dansen rond de vreemdelingen,
van der Dussen verbreekt den kring, de dans
houdt op)

v. d. Dussen

Hallo! Hallo!

Boer

Wat moet het dan?

v. d. Dussen

Hoor eerst toch onze boodschap aan.
Het is een zaak van groot gewicht
Die ons te zwaar op 't harte ligt,
Dan dat wij zwijgen zouden.

v. d. Dussen, Lodestijn, en Zevencotius

Wij zoeken hier uw dorpsgenoot
Wij zoeken hier den grooten Poot
De glorie van Abtswoude!

Liereman

Dan trek er maar aan jouw mooiste goed
En steek een roo' roosjen al op jouw hoed
Dat zal ons hart verblijven! (bis)

Meisjes

(herhalen lachend hun rondedans)

Schoon lief, laat ons spanceeren gaan
Al op de groene weien!

v. d. Dussen

(ongeduldig)

Halo! Hallo! (de dans houdt op)
Gij hebt den tijd nog tot den nacht!
Wij moeten weer vertrekken!
Wat ons hierheen gedreven heeft,
Wat ons dien moed gegeven heeft
Wij willen 't u ontdekken!

Alle drie

Het is een zaak van groot gewicht
Die ons te zwaar op 't harte ligt
Dan dat wij zwijgen zouden!
Wij zoeken onzen kunstgenoot,
Wij zoeken hier den grooten Poot
Die glorie van Abtswoude!

Boer

(ziende dat de zaak ernstig is gemeend)

Te drommel waar is Poot dan toch?

(tot de anderen)

En heeft er niemand Poot gezien?

Anderer boer

(tot v. d. Dussen)

Wij zelven heer, wij zoeken nog,
Hij wandelt in het veld misschien!

Een Meisje

Misschien dat hij met Pleuntje loopt.

Een boer

Misschien dat hij zijn melk verkoopt.

Een meisje

Misschien dat hij zijn versjes leest.

Een boer

Misschien dat hij te slapen ligt!

Een boer

Wij zijn al aan zijn deur geweest
Doch vonden slot en grendel dicht.

Allen

(verbaasd)

Ach heeft er niemand dan misschien
In heel Abtswoude Poot gezien?

v. d. Dussen

(heeft met zijn vrienden geconfereerd, keert
zich tot het volk)

Gij boeren, buitenliën, hoort toe!

Het is een vraag met eere

Wij zijn het lange wachten moe

En moeten straks weer keeren.

(werpt den liereman een gulden in zijn hoed)

Gij, spelman, neem dien gulden hier

(de liereman, verbaasd, bekijkt het geldstuk
van alle kanten; v. d. Dussen glimlacht)

Hij zit nog in zijn randen.

(tot den herbergier)

Gij waard, zorg voor een vat met bier
Het grootste van den lande.
Laat dan den speelman 't eerste gaan
Om vrooijk op te strijken,
En laten wij dan, achteraan,
Naar alle kanten kijken,
Om allen samen, klein en groot
In huizen en in hoeken,
Den grooten dichter Huibert Poot,
Om Huibert Poot te zoeken.

Meisjes

(vroolijk ronddansend)

Schoon lief, laat ons spanceeren gaan
Om Huibert Poot te zoeken!
(Pleuntje is onopgemerkt links opgekomen,
zij hoort de laatste woorden en houdt zich
schuil)

Boer

Vooruit dan! Allen in 't gelid!
(de boeren en boerinnen stellen zich op, de
liereman aan 't hoofd)

Liereman

(met den stoet naar den achtergrond ver-
trekkende)

De koekoek riep in de blauwe lucht,
Hij maakte zoo wonderteer gerucht
Het was vol zoet verblijen! (bis)

Allen

Schoon lief, laat ons spanceeren gaan
Al in den koelen Meiep!
(allen gaan in optocht zingende af. De drie
Delftenaren sluiten zich aan. Bartelsz. is ge-
bleven).

Pleuntje

(komt naar voren)

Wat willen zij van Huibert dan?
Wie zijn die vreemde lieden?
Mijn hartje klopt zoo bang ervan
Als wilde 't leed bedieden!

Bartelsz.

(is bij haar naderen opgestaan en bij haar gekomen)

De eerste is wel een heel groot heer,
 Men merkt het aan zijn koorden,
 Zijn gespen en zijn kanten kraag,
 Die fijne lubben op zijn maag
 En aan zijn mooie woorden.
 Die tweede is wel kapitein,
 Die voert het volk ten strijde.
 Met reigersveeren op den hoed
 En zilvren sporen aan den voet,
 Den degen aan de zijde.
 En d'oudste met het grijze haar
 En met zijn kale kleeren;
 Dat zal wel een professor zijn
 Lijk die in Leiden het Latijn
 En 't wijze praten leeren.

Pleuntje

(ongerust)

Wat willen zij van Huibert dan?
 Wat doen zij in Abtswoude?
 Mijn hartje och, slaat zoo bang ervan
 Of ik nog schreiën zoude!

Poot

(komt tamelijk opgewonden van links achtergrond tusschen Pleuntje en Bartelsz.)

Wat hoor ik? Kwamen heeren hier
 Om mij, om mij te vinden?
 Van wonder, vriend, verga ik schier,
 Mij is 't als gaf die tafel bier
 En zonneschijn die linde!

Bartelsz.

Drie heeren waren 't uit de stad,
 Gij kunt hen hier verwachten,
 (neemt zijn glas op)
 Hier kruisen alle wegen toch,
 Mij dunkt, ik hoor hun stemmen nog.
 (schouderophalend)

Maar vraag naar hun gedachten!
(hij drinkt zijn glas leeg. Poot keert zich tot
Pleuntje)

P o o t

En Pleuntje die te wachten staat?
Gij zijt niet meê aan 't zoeken?
Wat zijn je wangen rood mijn kind!
Dat komt wel van den frisschen wind
En van die warme doeken!
(Pleuntje, droevig voor zich uitstarend, ant-
woordt niet. Hij keert zich tot Bartelsz.)

Haal ze hier, wat duurt het lang!
(Bartelsz. gaat naar den achtergrond en
rechts af)

Hoe vreemd zijn 's werelds dingen!
Ik hoor de vogels in de lucht,
De linde maakt zoo zoet gerucht
En 'k hoor het windje zingen.
(tot Pleuntje)

Wat zijn jouw oogen rood mijn kind,
Hoe glanzen zij en gloren!
Dat mij nu heil geschieden wil
Maakt jou dat droevig, jou dat stil
Alsof je erom moest treuren?
Wij zijn toch goede vrienden, Pleun,
Nooit, nooit zal ik jou vergeten.
In alle tijden, overal,
Hoe goed wij samen waren!
(wil haar hand grijpen)

P l e u n t j e

(trekt haar hand terug, diep teleurgesteld)

Ik weet niet wat mij schreien doet
Als was er iets gebroken!
Laat varen dat! Het gaat voorbij!
Maar vroeger heb jij nooit tot mij
Op deze wijs gesproken.

P o o t

(luchtig)
Wij waren kinderen, die doen
Waar kind'ren naar verlangen.

Maar in der stille tijden loop
Komt and're vreugde, and're hoop
En grooter wensch en bangen.
En als de dag 't vergeten wil
Brengt toch de nacht het weder,
En als de morgen zwijgen zal
Daalt toch, des avonds, liefgetal
Die hope tot ons neder.
Wij moeten thans lijk menschen doen
Die 't beet're slechts behouden.

(met de hand aan zijn voorhoofd)

Ik draag hier duizend lied'ren nog,

(laat de hand zakken, bitter)

Wat baat het mij? Zij zwijgen toch
In d'armoe van Abtswoude!

Pleuntje

(heeft haar smartgevoel en haar teleurstelling overwonnen)

O dwaze, die ik immer dacht
Ik was u 't rijkst van allen!
Ik schonk uw hart den vrede niet,
Geen hope zelfs en niet uw lied,
En zelfs geen welgevallen!

(Zij draait hem den rug toe. Intusschen heeft de waard, geholpen door knecht en meiden, een groot vat met bier op een stelling geschen. Terwijl de knecht er een kraan inslaat, komt de waard bij Poot)

Waard

(trotsch)

Heer Poot, daar is het groote vat,
Een glorie om te aanschouwen!
Zij hebben ons dat edel nat
Te Leiden zelf gebrouwen!

(tot de meid)

Gij deerne, breng de kroezen aan,
Ik hoor den stoet genaken.
Thans zal het aan een drinken gaan
Totdat de ribben kraken.

(tot Poot)

Het is een groote eer, heer Poot,
Van zulke fijne lieden.
Abtswoude lijkt wel eens zoo groot
Dat zoo iets kon geschieden!

(de heeren uit Delft, geleidt door Bartelsz.,
met den speelman vooraan en gevolgd door
een heele schaar boeren en boerinnen, kee-
ren terug: Voor de herberg aangekomen,
toont Bartelsz. den met Pleuntje geheel links
staanden Poot aan v. d. Dussen, die dankend
met het hoofd knikt en dan den Speelman
een wenk geeft, op te houden)

v. d. Dussen

Thans, heer Speelman, is 't genoeg.
(tot de boeren, naar de tafels voor de her-
berg wijzende)

Dank mijn vrienden, voor 't geleide.
(de boeren gaan zitten, v. d. Dussen gaat
met zijn vrienden naar Poot)

Maar de man, waar elk om vroeg
Staat bescheiden nog ter zijde.

(stelt v. Lodestijn voor)

Hier de Heer van Lodestijn,
Kapitein van Hollands benden.
Mint de liederen, mint den wijn
En het blank rapier te wenden.

(diepe en lange groet van Lodestijn, met
grooten zwaai van arm en hoed volgens
mode van den tijd. Poot groet onhandig
terug)

v. d. Dussen

(stelt Zevencotius voor)

Dezen meester in de kunst
Van 't geslacht van Zevenkoten
Heeft Apollo's hooge gunst
Aan der muzen hart gesloten!

(na wederzijdschen groet gaat Zevencotius
bij Poot, drukt hem vriendelijk de hand en
blijft naast hem staan)

v. d. Dussen
(zichzelf voorstellend)

En al wie uit Goverts raad
Van der Dussen's naam zou weten
Kent mij als advocaat
En minnaar der poëten!
(alle vier groeten)

Poot
(eenvoudig)

Uw komen heeft mij het allerzeerst verrast,
Het lijkt zoo groot een eer dat ze elk beschamen
Maar, welk verlangen, spreek, wat zond mij u te
Wat voert u hier tot mij in 't nederig Abtswoude?
(v. d. Dussen heeft Zevencotius aangekeken,
deze neemt het woord)

Zevencotius

Apollo op den Helicon
In statie neergezeten,
Bestuurder van de groote zon
En Koning der poëten
Heeft hun die in gepeinzen gaan
Het volgende gebod gedaan:
Wie onderworpen is aan mij
En mijne heerschappije,
Gebeten door de razernij
Der zoete rijmlarije
Zal nooit iets méér begeeren dan
Te zingen wat hij zingen kan.
Ik woord dat ik hem fluister, zal
Hij d'aarde luid verkonden
Als ware 't honderd tongen schal
Als had hij honderd monden.
Als ware wat in 't hart hem leeft
Wat licht aan zon en hemel geeft.
(de anderen knikken instemmend met het
hoofd)

Hij zal zoo mild zijn als de lent'
Zoo vrij zijn als de winden,

Hij zal door mij aan 't firmament
Geen ster te verre vinden,
En steeds zich heffen boven 't leed
Lijk ik uit mist en wolken deed.
Hij zal beluist'ren ieder ding
En alle vreugd en klagen,
En naast zijn volksherinnering
Ook al zijn hope dragen.
En onbekommerd om den schijn
Verworp'ne of gezalfde zijn.

(in 't bijzonder tot Poot)

Wat toeft gij hier dan in Abtswou
In schaamle zorg te leven?
Een grooter, rijker wereld zou
U breeder vleugels geven.
Waar Vondel tot zijn glorie kwam
Was niet een dorp, maar Amsterdam!

Poot

(wijfelend)

Helaas! Al klonk uw woord zoo lieflijk mij in
De wensch die eens mij riep zwijgt nu, bij ^{d'ooren,}
De boer verhuist niet graag van waar hij is ^{'t nad'ren, stil.}
En waar hij 't leven zag is 't dat hij sterven wil. ^{geboren.}

(de heeren uit Delft zijn eenigszins verbaasd. Pleuntje kijkt hoopvol op)).

Pleuntje

Hoe vreemd!

v. L o d e s t i j n

Gij moet u thans beraden
Waarheen het lot u drijft
En of voor nieuwe daden
De kracht in 't hart u blijft.
Geen talmen of versagen
Geen aarzlend half verstaan,
Maar waar het licht bij 't dagen
Blijmoedig op te gaan.

P o o t

Mijn hart is vol vergetelheid
Vol droom is mijn verlangen,
Waarnaar ik d'arm had uitgebreid
Dat vrees ik bij 't omvangen!
Wij boeren hooren waar 't ons dringt
En waar wij 't licht ontvingen,
Waar niet ons kerkeklokje zingt
Daar zijn wij bannelingen.
Wij hooren bij den zwarten grond
Om eeuwig daar te zwoegen
En waar de gouden oogst pas stond
De nieuwe voor te ploegen.
Daar zaaien wij en maaien wij
En binden 't graan tot gerven
Daar bouwen wij en trouwen wij
Op d'akker dien wij erven.
En als wij heengaan uit ons kluis
En onze kleine gaarde,
Dan is het voor een beter thuis
Als 't lichaam keert naar d'aarde!

v. d. D u s s e n

Dit is een zaak aan doornen rijk
Bezwaarlijk te doorgronden.
In heel mijn moeilijke praktijk
Heb 'k nooit zoo iets gevonden.
Wij moeten thans met zorg en vlijt
Ons naarstig gaan beraden
Dat nooit een onbedachtzaamheid
Ons leiden kan tot schaden.

(keert zich tot den speelman en de hem nog
omringende en luisterende dorpsbewoners en
wijst op de ton onder de linde)

Gij Speelman, neem uw troon omhoog
En laat een liedje klinken!

(de Speelman stijgt op de ton)

Heer waard, de kroezen staan al droog,
Wij kunnen zóó niet drinken,

(met inviteerende handbeweging tot de boe-
ren om te gaan zitten)

Moog dan ieder, vrouw of man
Elk om best jolijt bedrijven.
(neemt Pleuntje bij de hand)

Haar die raad verschaffen kan
Die bid ik hier te blijven!

(de boeren en boerinnen zijn gaan zitten,
de waard en meiden bedienen, de jonge
meisjes met hun vrijers gaan dansen onder
de linde)

A l l e M a n n e n

Heil den gastheer van dit feest
In gloria zal hij leven!
Vreugde die het hart geneest
Die heeft hij ons gegeven.
En als hij straks te rusten ligt
Voor een nog blijder morgen,
Zijn wijf zij stil, zijn slaap zij licht
Zijn huis zij zonder zorgen.

(v. d. Dussen heeft den waard betaald en is
bij den groep van Poot, Pleuntje en zijn
vrienden teruggekeerd).

P o o t

(tot Pleuntje)

En nu, o zeg mij wat het moet
Ik geef 't in uwe handen!

P l e u n t j e

(gegriefd)

Hoe zal ik spreken nog
Als gij zelf al hebt gesproken
Hoe zal ik iets verbreken dat
Gij zelf al hebt verbroken?
Wat zou ik nog wekken wijf
Liefde u niets kan geven
Dan zuchten om 't verzuimde heil
Van dat gedroomde leven?
Hetgeen u straks voor oogen stond
Zult gij toch weer begeeren!

P o o t

Zoo schoon was 't wyl 't zoo verre was,
Zoo boven al mijn strijden,
Wyl 't zoo verre als de sterren was
Die langs den hemel glijden.

v. d. D u s s e n

Waar 't den wijze duister scheen
Uit overdaad van gronden
Daar heeft de liefde vaak alleen
Den juisten weg gevonden.

P o o t

(tot Pleuntje)

Spreek!

P l e u n t j e

(na een korte aarzeling)

Zoo laat uw waan dan 't leven in
Of het meer dan waan mocht wezen,
En tred uw rijker leven in
Of 't hart u mag genezen.
En vindt gij daar in grooter stad
Meer kracht en meer verblijden
Zoo denk, dat wie heeft lief gehad
Geen roem u zal benijden!
Zoo volg uw ster!

P o o t

En gij?

P l e u n t j e

(droevig)

Voor mij is thans de droom ten eind,
De schoone dagen zijn voorbij, voorbij!

P o o t

(besluiteloos)

Helaas!

v. d. Dussen, Lodestijn en Zevencotius
(tot Poot)

Gij mocht u nu beraden,
Nu ga, waar 't lot u dreef,
Indien voor nieuwe daden

De kracht in 't hart u bleef.
Geen talmen of versagen,
Geen aarzlend half verstaan,
Maar naar het licht bij 't dagen
Blijmoedig op te gaan!

Poot

Welaan dan...

Alle drie

Welaan dan?

Poot

(met plotseling besluit)

Ik ga!

(een beetje weemoedig)

Gij mijn dorp, mijn huis, mijn al
Waarvan ik thans ga scheiden
'k Wil u prijzen overal
En danken 't allen tijde!
Zoo moge thans die nieuwe moed
Mij nieuwe krachten geven
Zoodat der lied'ren overvloed
Ontspruiten moog in 't leven!

(Poot reikt Pleuntje de hand, wuift Bartelsz.
en de dorpelingen vaarwel toe, en gaat dan
met de drie Delftenaren naar de nog steeds
bij de kerk wachtende karos. Boeren en
boerinnen zingen v. d. Dussen geestdriftig
na).

Koor

Heil den gastheer van dit feest!
In gloria zal hij leven!
Vreugde die het hart geneest
Die heeft hij ons gegeven.
En als hij straks te rusten ligt
Voor een nog blijder morgen
Zijn droom zij schoon, zijn slaap zij licht,
Zijn huis zij zonder zorgen!

(Men ziet Poot met de anderen in den reis-
wagen stappen. Pleuntje, door verdriet over-
stelp, loopt plotseling weg. De dorpelingen
wuiwen, het scherm zakt snel).

TWEEDE BEDRIJF.

Een deftige zaal in het huis van Van der Dussen.
Aan de achterzijde straatramen, deuren rechts en links.

(Als het scherm rijst, komen v. d. Dussen en van Berkel van links op. Van der Dussen gaat het vertrek door tot aan de deur rechts, opent en zegt)

v. d. D u s s e n

Hé, meisje, maakt hier licht!

(het dienstmeisje komt met licht binnen en ontsteekt de kandelabres en wandarmen)

(tot van Berkel)

Straks komt de bende ons achteraan.

v. B e r k e l

Uw wijn is hun te zwaar geweest,
Vooral dien dichter uit Abtswoude.

v. d. D u s s e n

Het deert mij om dien man in 't end
Hij is die weelde niet gewend.

(de kaarsen branden. Uit de kamers links klinkt gezang)

K o o r

Hoe schoon is 't, waar wij samen zijn
In houw en trouw, als goede vrienden,
Hoe schoon is 't in den gouden wijn
De droomen van zijn hart te vinden.
O jé, o jé, o jé!
Moog steeds, o brave vader Rijn
Uw heildronk onze harten binden,
En nooit de kwaal der flerecij
Den weg tot onze kuiten vinden!
O jé, o jé, o jé!

v. d. Dussen

(toont onderwijl de schilderijen die de muren
van de zaal sieren)

Twee stukken hier van Mierevelt,
En hier een werkje van Vermeer,
Fabricius, een kerel!

Hier van der Burch, de grootste meester onzer
veste!

(de deur links gaat open, op den drempel
verschijnt Zevencotius, een flesch en een glas
Rijnschen wijn in de handen, achter hem ziet
men de andere gasten)

Zevencotius

Diogenes de wijze
Die woonde in een vat,
Hieruit kan men bewijzen
Dat wijsheid woont in 't nat.
Indien gij dan de wijsheid mint
In 't vaatje gij die vindt.

Alle gasten

Komt volgt dus met elkander
Den grooten Alexander
Naar 't holle vat, (bis)
Komt volgt dus met elkander
Den grooten Alexander
Naar 't holle vat
Waar Diogeen in zat.

Zevencotius

De groote Alexander
Sprak tegen Diogeen:
Indien ik was een ander
'k Wenschte in uw plaats te treên.
Wordt ons hier dan niet klaar getoond
Dat in het vat de wijsheid woont?

Alle gasten

Komt volgt dus met elkander
Den grooten Alexander
Naar 't holle vat, naar 't holle vat.

Komt volgt dus met elkander
Den grooten Alexander
Naar 't holle vat
En houdt u bij het nat!

(Zij komen allen binnen. Zevencotius zet
flesch en glas op tafel)

v. d. Dussen

En waar is Poot?

v. Bleiswijk

Hij zit alleen
Het hart vol spijt, het hoofd vol droomen.
God Bacchus joeg Apollo heen
De rijmen willen niet meer komen.

Zevencotius

Apollo bleef maar al te graag
Kunt gij 't den God verwijten
Als nog de kater van vandaag
Den anderen kan bijten
In den staart?

de Gasten

O jé!

Zevencotius

In den staart!

de Gasten

O jé!

Zevencotius

In den staart kan bijten!

v. d. Dussen

(tot van Berkel, die door de gordijnen naar
buiten gluurt)

En gij, mijnheer van Berkel, wat
Beweegt u door het raam te staren?
Gij hebt er weder post gevat
Of dáár iets groots te wachten ware.

v. Berkel

(glímlachend)

Wij hebben daar een wild gezien,
Het sluípt om 't huis met vreemde gangen.
Het is wel niets voor u misschien
Maar wij, wij willen 't vangen.

v. d. Dussen

Daar zijn geen hazen in de straat,
En hebt gij niet genoeg gegeten?
Gij droomt te vroeg, en jaagt te laat,
En ik... ik wil er niets van weten!

(Poot, deftig maar zonder weelde gekleed,
met degen en pruik volgens heerschende
mode, komt met hangend hoofd en mis-
troostige gelaatsuitdrukking door de deur
links)

v. d. Dussen

(keert zich tot hem)

En gij?

Poot

Mijn zinnen zijn verward.
Ik voel mij oud en moe geworden.
Iets in het hoofd of iets in 't hart,
Maar iets toch is niet in orde.

Zevencotius

(goedhartig, wil de oplettendheid der gasten
van Poot afleiden)

Der dichters pijn en zielsverdriet
Kan zang alleen belezen.
Wij moeten door een krachtig lied
U thans van alle smart genezen.

v. Lodestijn

(geestdriftig)

Moge thans een rondgezag

Zevencotius

Zachtjes, zachtjes, niet zoo krachtig!

v. Lodestijn

(kalmer)

Moge thans een rondgezag...

Zevencotius

(stelt de gasten in een halven kring op, rond
van der Dussen)

Allen saâm en niet te lang.

de Gasten

(in den aanvang zacht, dan steeds luider tot
fortissimo, om dan weer te dalen. Zevenco-
tius slaat de maat)

Moge thans een rondgezing
Langs de muren dezer hallen,
Langs de trap en langs den gang,
Dezer hooge huizing schallen.
Eerst voorzichtig en zoo zacht,
Eerst nog rustig en zoo zoetjes
Als een kind dat laat bij nacht
Voortsluip op zijn bloote voetjes.
Dan met stijging van geweld
Dat een ieder 't reeds kan hooren,
Lijk de jachtstoet in het veld
Bij het klinken van den horen.
Dan met donderend tumult
Of er honderd bussen kraken,
Als de wilde oorlog brult
Dat de dooden gaan ontwaken,
Om met klem hem ter eer
Hem die jarig is te zingen
Dezen hoogvereerden man
Gulsten aller stervelingen.
Moge steeds een oude wijn
Zijn bestofte kelders sieren,
Steeds der muzen zoetste rijm
Door zijn blijde zinnen zwieren,
Moge thans een zoete rust...

(Plotseling wordt de deur rechts geopend,
ds. Swalmius verschijnt op den drempel.
Allen zwijgen).

D s. S w a l m i u s

(neemt het gezelschap met een verontwaardigden blik op, komt dan binnen, met streng verwijt)

't Is wel! Op 's Heeren dag! Zóó dient men hier
Zijn woord!
Gij schaamteloze troep ziet niet Zijn toorn
ontsteken?
Leeft Achabs wreefle moed in booze zonden voort
En geen Elias rijst, om 's Heeren smaad te wreken?

v. d. Dussen

(waardig)

Gij zijt ons welkom hier, hoe gij ook binnentreedt,
Uit eerbied voor uw ambt, en voor uw heilig kleed.

Ds. Swalmius

(beziel door godsdienstige overtuiging)

Is dit de weg tot 's Heeren huis
Gij roekeloze bende?
Is dit de weg tot boete en kruis
En om zijn wrok te wenden?
Helaas! Hoe gaat der goeden staat
Zoo ras verloren!
Hoe zoekt het kwaad der spotters raad
En Godes toren!
Hoe zal een kleed van deernis nog
Dien euvlen zin bedekken,
Hoe zal de beê der vromen nog
Des hemels meêlij wekken?
Of kan in lust of feestgeschreeuw
En zwelgerijen
Dit slechter kroost van boozer eeuw
Zijn naam belijen?

v. d. Dussen

(ontstemd, maar steeds hoffelijk)

Gij vat uw taak te zwaar. Dit is een schuldloos feest
't Is simple vroolijkheid en meerder niets geweest.

Ds. Swalmius

Het is des Heeren dag, en tot Zijn dienst verkoren.
Ik meende niet van straat hier psalmgezing te
hooren.

(wijst naar het raam)

Wie sloop er daar om 't huis?

v. d. Dussen

Ik weet niet wat gij wilt!

Ds. Swalmius

(tot Zevencotius)

En gij zijt meester hier van 't Zondagsnarrengild,
En viert gij hier uw dienst van goden en godinnen.
En voert in rijmlarij het heidendom weer binnen?

Z e v e n c o t i u s

(bedaard)

't Is dichters een gebruik, zoo luidt de dichtertaal
Al waar gij henen ziet, zij doen het allemaal!

D s. S w a l m i u s

(afwijzend)

Zij doen het averechts! Er staat in 's Heeren boeken
Nog stof in overvloed voor hem die 't wenscht te
zoeken.

(tot Poot)

En gij, heer Poot, alweer op 't drinkerspad?
Heeft Bacchus u gewenkt? Is 't wijnfest in de stad?
Zijt gij daarom uw dorp en huis en hof ontloopen
Om voor uw dichtersgaaf een zwaren roes te
kopen,
Tot schande voor de buurt? Waar blijft uw
meesterlied?
Of schenkt Apol zijn tier den knecht van Bacchus
niet?

P o o t

(diep beschaamd)

O wee mij! Wee!

D s. S w a l m i u s

Ja wee! Nog niet geheel verdorven!
Nog is de schaamte niet in 't angstig hart gestorven!
Het hoort de stem die roept, het ziet de stem die
dreigt
En krimt van jammernis ofschoon de mond nog
zwijgt!

(dreigend)

Wij zien elkander weer!

v. d. D u s s e n

(vindt dat dit pijnlijke tooneel lang genoeg
heeft geduurd en besluit er een einde aan te
maken)

Eerwaarde, spaar mijn gasten.
Zoo iemand iets misdeed, het komt te mijnen laste.
Hoe noode 't zij gezegd bij uw godsvruchtig werk
De drempel mijner zaal is niet de stoel der kerk.

P o o t

O wee mij! Meest omdat hij waarheid zeide!

v. d. D u s s e n

(tot Swalmius)

Gedoog dat ik u tot aan mijne poort geleide.

D s. S w a l m i u s

(tót Poot)

Wij zien elkander weer!

v. d. D u s s e n

(tot Poot, die wil antwoorden)

O zwijg toch!

(tot Swalmius)

Laat ons gaan!

(hij gaat met Swalmius rechts af)

Z e v e n c o t i u s

(doet de deur achter beiden dicht)

Zij zachtjes achter hem de deur nu dichtgedaan!

A l l e n

(met een zucht van verlichting)

Oef!

Z e v e n c o t i u s

(de handen ten hemel, komisch)

Groote God Apol! Als 't niet een predikant was,

En als die leege flesch iets dichter bij de hand was!

v. d. D u s s e n

(terugkeerend)

Mijnheer van Lodestijn, wij hoorden u nog niet.

Maar vang wat zachtkens aan

(tot de gasten)

En geen refrein bij 't lied!

v. L o d e s t i j n

Wat is uw liefste psalm?

v. d. D u s s e n

(glimlachend met den vinger dreigend)

Verstokte libertijn!

Laat het een geuzenlied, of voor Oranje zijn!

v. L o d e s t i j n

Wanneer Oranje is weergekeerd

Na lang en bitter scheiden,

Wanneer Oranje weer regeert
En nu voor alle tijden,
Dan zal 't alomme vreugde zijn
In dorpen en in steden
Als ware een blijder zonneshijn
Ons weer in 't hart gegleden.

(Refrein)

Dàn knalt de musket, en de pijper die fluit
En de trommel rombomt en de torenklok luidt,
En de moedertjes zien het vensterken uit
Vivat! Vivat! Vivat oranje!

II.

Als weer 't oranje boven 't rood
Zal zwaaien van de wallen,
En met oranje weer de vloot
De havens binnenvallen,
Als weer de snerp oranje zal
De borst der helden sieren,
Dan zal de welvaart overal
Haar gouden intocht vieren.

(Refrein)

Dàn knalt de musket en de pijper die fluit, (enz.)

III.

Zij hebben trouw tot in den doet
Een vast verbond gesloten,
Zij hebben vaak hun edel bloed
Voor Hollands zaak vergoten.
En wat bij d'oud'ren werd gedaan
Dat willen wij niet laten
Tot weer Oranje voor zal gaan
Aan 't hoofd der heeren staten!

(Refrein)

Dàn knalt de musket enz. enz.

(onder het lied heeft v. Berkel weer door het
raam gekeken, dan geeft hij een teeken aan
van Bleiswijk en sluipen beiden de zaal uit)

v. d. D u s s e n

Ik dank u voor uw zang en d'inhoud van uw lied!

v. L o d e s t i j n

De kerk is prinsgezind, dus zoo iets hoort zij niet!

v. Berkel

(buiten)

Gevangen!

v. Bleiswijk

(buiten)

Gevangen!

Pleuntje

(buiten)

Schenk genâ! O laat mij, laat mij gaan!

v. Bleiswijk en v. Berkel

Gevangen! Gevangen!

(bij 't hooren van Pleuntje's stem is Poot uit zijn mijmering ontwaakt.. Hij springt op)

Poot

't Kan niet zijn... Pleuntje?

v. d. Dussen

(ontstemd)

Dië dwaasheid!

v. Berkel

(buiten)

Vlug! Komaan!

(Berkel en Bleiswijk brengen Pleuntje binnen, die bij 't zien van de gasten schaamteloos de handen voor het gelaat houdt. Poot is weer op zijn stoel teruggevallen en staart als wezenloos naar het meisje)

v. Bleiswijk

(vroolijk schertsend)

Gevangen is het schoone wild
Door al te stout vertrouwen,
Mooi meisje, doe uw handen weg
Dat we uw gelaat aanschouwen,
Of voelt gij thans berouw misschien?
Berust en laat dat varen,
Nu kunt gij eens naar menschen zien
Wie hier te samen waren.
Kom zachtjes aan, het doet geen pijn,
Laat d'oogen weer ontluiken,

Want mocht gij niet gewillig zijn
Ik zou geweld gebruiken.

(trekt zacht hare handen omlaag, Poot stuift
op, de hand aan 't gevest van zijn degen)

Poot

(driftig)

Laat los en laat haar henen gaan,
Gij fielten en rabouwen!
Raakt haar nog één met handen aan
Het zou hem fel berouwen!

(wil zich op den student werpen, Lodestijn
houdt hem terug)

v. L o d e s t i j n

Heer Poot, dit is geen boerenmaal,
Dit is een huis van vrede.
Zoo lang men gast is, blijft het staal
Verholen in de schede.

v. d. D u s s e n

(is naar Pleuntje toegegaan en heeft haar
met geruststellend gebaar de hand gereikt)

Wees welkom, meisje van Abtswou.
(tot zijn gasten)

Ik bid u, mijne heeren,
Zoo eenig leed haar treffen zou
Ook mij zou 't bitter deeren!

(de gasten buigen instemmend, Poot breidt
de armen naar Pleuntje uit, doch zij blijft
staan)

v. B l e i s w i j k

Is 't uw begeeren
Dan is zij vrij,
Ik zal 't niet weren
Al spijt het mij.
Want al die uren
Dat hier wij zijn
Stond zij te gluren
Door 't raamkozijn.
Wie zoo nieuwsgierig
Er voor kan staan,
Vindt ook plezierig
Erin te gaan.

(tot Poot, den degen half uit de schede trek-
kend)

Maar messentrekken
En grove taal,
Zal 'k later dekken
Met beter staal.
Want uw bescherming
Gelijk gij ziet,
Al uw ontferming
Die lust zij niet!

(hij slaat den degen in de schede terug)

v. d. Dussen

(welwillend, vriendelijk tot Pleuntje)

Het mooiste meisje van Abtswou
Met hare zachtblauwe oogen
Heeft, wat gij ooit begeeren zou,
Op ons een groot vermogen.

Poot

(smeekend)

O zeg toch wat u tot mij zond,
Ik strek tot u mijn handen.
Mijn hart is ziek, mijn ziel is wond
En zie, mijn oogen branden!

v. d. Dussen

Hij bidt om deernis!

(tot Zevencotius)

Spreekt gij niet, mijnheer van Zevenkoten?

Zevencotius

De nymphen uit den ouden tijd,
Nu, ach! zoo lang geleden,
Heur zin was week, haar lach bereid,
Heur ziel geneigd tot vrede.
Zij liepen door de wouden rond
Of zwommen door de stroomen,
De kussen droegen ze op den mond
En diep in 't hart de droomen.
Heur zin was week en rood heur mond,
Maar trotsch ook boven mate.
Was in haar liefde er een gewond

(ziet Pleuntje aan)

Dan zweeg ze en wou niet praten.

Vergeefs was 't wat de satyr drong
Of andere nymphen zeiden,
Vergeefs wat wind of vogel zong,
Zij liet zich niet verleiden.

(ziet naar Poot, beteekenisvol)

Maar als de minnaar rouw bedreef,
Trots staart en bokkepooten,
En trouw aan 't zoete liefjen bleef,
Tot beter deugd besloten,
Dan toog Apol naar d'aarde heen
(geeft de vrienden een wenk zich terug te
trekken)

En bracht die zoo beminnen
Heel stil te zaam, en liet ze alleen
En liet geen ziel meer binnen.

(Allen gaan heen, Zevencotius het laatst.
Poot en Pleuntje blijven alleen)

Pleuntje

Ach, dat hier toe 't komen kon!
Wat u zeggen, wat verklaren?
Och of nooit die dag begon
Of mijn voet gebroken ware.
Laat mij stil nu henengaan,
't Is mij vreemd en bang te moede!
Neen, wat thans ik heb gedaan
Keert nimmer meer ten goede.
Leef gelukkig en tevreê,
Geef mij uw hand en laat ons scheiden.
En mijn droom van vroeger tijden
Neem ik naar mijn dorpje meê!
(reikt Poot de hand, deze grijpt ze en houdt
haar vast)

Poot

En geen verwijt?

Pleuntje

(trekt haar hand terug)

En met welk recht?

Was niet ons afscheid reeds genomen?

Poot

O spreek, wat heeft men u gezegd
Dat hier, dat hier gij zijt gekomen?

Pleuntje

(aarzelend)

Men zeide... dat gij in de stad...

Poot

Dat in de stad...

Pleuntje

(smartelijk)

O reken

Dat als ik honderd tongen had

Ik 't niet zou kunnen spreken!

Poot

Men heeft gezegd dat in de stad...?

Of moet ik het zelf vertellen...

Dat ik geen naam en faam meer had

En ging den weg ter helle!

Pleuntje

Men zei dat gij veranderd waart

In allerhande dingen...

Een and're geest, een wilder aard (droevig)

En geen herinneringen!

Poot

(met heftig zelfverwijt)

Ook dat ik het diepste dronk

Zwaaide door de straten,

Lag te ronken in mijn honk

Van God en mensch verlaten!

Ook wel, dat al wat ik schreef

Hol en slecht ter tale!

(op zijn voorhoofd slaande)

Zoo dat niets meer overbleef

Waarmee ik roem kon halen.

(lacht bitter)

Men zei dat ik mijn goed verzoop

En ook, als mensch, mijn waarde;

En voor der zielen eeuw'ge hoop

Lag best wel onder d'aarde!

Dat alles zei men in Abtswou.

En kwaamt gij hier getogen

Of hun tong het liegen zou?

Helaas! 't is niet gelogen!

Pleuntje

Zie, heel vroeg ben ik opgestaan,
Ik kon op 't licht niet wachten,
Steeds droever gingen af en aan
In 't donker mijn gedachten.
En toen ik voortschreed op mijn pad,
Het veld lag in den dauwe.
Hoe haatte ik die groote stad
Met al haar prachtgebouwen!
En toen ik door de poorte ging
Hoorde ik de klokken zingen,
Zoo lieflijk als een mijmering
Van lang verloren dingen.
De menschen, die ik naar u vroeg
Die keken me aan en lachten.
Ik weet niet wat om 't hart mij sloeg
En weet niet wat zij dachten.

Poot

En zij, die spraken, laat en vroeg,
Van alle mijne schanden,
Vertelden ze ook wat pijn ik droeg
Welk vuur ik voelde branden?
Vertelden ze ook, als eenig goed
Dat nog mijn ziel behoorde:
Mijn heimwee naar uw sterken moed
En uwe geachte woorden?

(Zevencotius doet even voorzichtig de deur
open, werpt een blik op de jonge lieden, en
sluit haar weder)

Pleuntje

Ik vrees, ik hoorde iets opengaan
Alsof er één aan 't luist'ren waar'!

Poot

(heeft Zevencotius opgemerkt)
Apol zag wel zijn werken aan
En gluurde eens even door de blaren.

Koor

(in de aangrenzende kamer)
Moog, waar de berkemeier klinkt
Hij alle leed en zorg verjagen,
En wie de diepste teugen drinkt

Voor hem de blijdste morgen dagen!
O jé, o jé, o jé!

Pleuntje

O hoor!

Poot

Naar wat?

Pleuntje

Het is mij bang
Na 't boeten van mijn dwaas begeeren.
Ik wijlde hier al veel te lang
Moet door den nacht al wederkeeren!

Poot

(na korten, innerlijken strijd)

Ik volg u!

Pleuntje

Zoo kom en laat ze alleen
Wat zijn mij die wij achter laten?
'k Wil niets meer zien en niets meer haten!

Poot

Dan haat ge mij?

Pleuntje

(reikt hem de hand, warm)

U heb ik lief!

Poot

Vergeef dan ook in zoet erbarmen,
Want ik alleen verdien uw grief;
Bij hem ... was meelij slechts met d'armen!

Pleuntje

Zoo laat vergeven zijn.
De weg is wijd, en 't veld ligt open,
En hebt gij lief, o zie niet om
(wijst naar buiten)
Want slechts daarginder ligt de hope.
(Zij willen gaan, het klokkenspel der toren
begint te spelen. Zij houden stil en luisteren)

Pleuntje

O hoor! 't Is weer dat zelfde lied!
Het zwijgt ... om weer omhoog te stijgen.
Indien gij d'oogen sluit dan ziet
Gij 't engelenkoor ten hemel stijgen.
Luister!

Poot en Pleuntje

Jubel overal!

O nacht van mijn herwonnen vrede

„Dat nooit dit lied mij sterven zal”

Draag ik steeds als een bede mede!

Als die bronzen tongen slaan

Wekt het, in metaal gegoten,

Klanken die steeds hooger gaan!

Jubel! (enz.)

(zij willen heengaan. Van der Dussen komt
met zijn gasten uit de kamer links)

v. d. Dussen

En zoo sluipt gij nu heen bij nacht

En neemt elk woord van afscheid mede?

Poot

Ik weet niet wat ik zeggen moet.

Mijn trouwe vriend in kwade tijden,

Vergeef mij dezen slechten groet,

Vergeef, wij moeten scheiden.

v. d. Dussen

Wat zegt Apollo's geest ervan

Mijn waarde heer van Zevenkoten?

Zevencotius

Mijn broeder in de Muzen, dit

Is aan het menschlijk ras beschoren

Dat nooit men iets geheel bezit

Al eer men 't heeft verloren!

Dus wees tevree! (tot Poot) Uw tegenspoed

Geeft slechts een beter heil u mede

Want in het strijden kiemt de moed

En na het lijden komt de vrede!

Poot

(drukt allen de hand)

Zoo weest gegroet en voor altijd!

Hoe zou in bitterheid ik kunnen scheiden

Terwijl mijn liefde naast mij gaat

En boven 't hoofd het licht der sterren!

v. d. Dussen

(drukt Pleuntje de hand)

Vaartwel!

Poot en Pleuntje

Vaartwel!

Allen

Vaartwel!

(Poot en Pleuntje gaan heen. Terwijl de anderen aan de ramen staan en de vertrekkenden na wuiven, schenkt Zevencotius een wijnglas vol en heft het op)

Zevencotius

(tot zijn wijnglas)

En gij mijn vriend in tegenspoed
Die geeft van 't blij geluk de droomen.
Mijn hart is thans vol bangen moed
Alsof mij 't einde ras zou komen.
Ook mij is eens dat leed geschied
En zonder zonne scheen mij 't leven,
Alleen mijn liefde keerde niet
En toen zijt gij mij trouw gebleven.
En immer ging voorbij de tijd
En grauwer werden mij de dagen
En in mijns harten eenzaamheid
Hielpt gij de mom der blijdschap dragen,
En als met droomen 't is gedaan
En sluit een andre hand mijn boeken,
Dan zal ook ik, langs wijder baan
Als zij, den weg der sterren zoeken.
O heimwee, dat niet sterven kan!
Om van mijn dwaas, verloren leven
Den grooten milden Rechter dan
De droeve rekenschap te geven (naar het raam)
Vaartwel, die 't heil der liefde wenkt,
U zij nieuw heil ontloken!
En gij (tot zijn glas) die slechts zijn droomen kent
Wees gij met mij in 't end gebroken!
(hij laat het glas vallen en zinkt op een stoel neder)

Poot en Pleuntje

(in de verte)

Vaartwel!

Allen

Vaartwel!

(Zevencotius, mijmerend, zit met 't hoofd in de handen, de anderen wuiven naar buiten, het scherm zakt).

EINDE.

TEKSTBOEKJES

voor alle Opera's en Operettes
verkrijgbaar bij:

N.V. HANDELSDRUKKERIJ

HOLDERT & Co.

KEIZERSGRACHT 324 — AMSTERDAM, C.

TELEFOON 40350 en 40359

Prijs 25 cent, te zenden per postwissel
(geen postzegels).
of door overschrijving op postgiro No. 51205

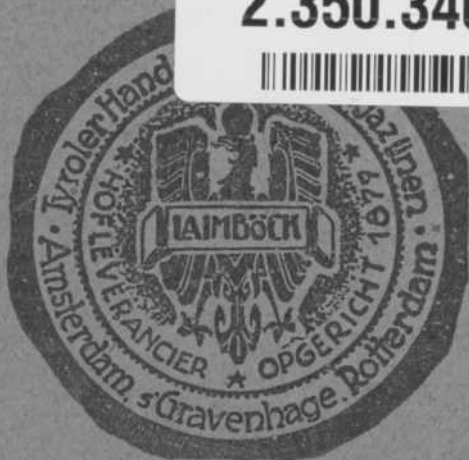
Neemt een Abonnement voor de eerst-
volgende 10 Opera's of Operettes à f 2.50
en de boekjes worden U regelmatig en
vroegtijdig toegezonden.

Het spaart U veel portokosten.

U kunt ons opgeven, welke boekjes U reeds bezit, op
ons kaartsysteem wordt dat dan genoteerd en ontvangt
U in 't vervolg alleen exemplaren, die U nog niet bezit.
Meerdere abonnementen aan één adres zijn mogelijk!
Een abonnement kan bij elk boekje aanvangen, bij
het verzonden tiende exemplaar wordt men gewaar-
schuwd! Daarna disponeeren wij over 't bedrag voor
de volgende 10 ex., zonder kostenverhoging. Mochten
echter geen 10 uitredingen in dit seizoen meer plaats
vinden dan blijft het restant staan tot het volgend seizoen.

*De tekstboekjes van bovengen. firma bevatten niet
alleen DE VOLLEDIGE TEKSTEN zooals die op
Opera-avonden gezongen worden, maar geven tevens
precies de handelingen aan van de medespelende
personen ten tooneele.*

2.350.340

In voorraad bij
DRUKKERIJ HOLDERT & Co.
AMSTERDAM

**KAVELCIJFERS EN
FAILLISSEMENTS - FORMULIEREN**

— voor H.H. Makelaars —

TEMPERATUURSTATEN

voor Ziekenhuizen

POLISSEN